

Krystyna Kietlińska*

OFIARNOŚĆ SPOŁECZNA POLAKÓW – DYLEMATY 1% PODATKU DOCHODOWEGO

1. WPROWADZENIE

Ofiarność społeczna jest współcześnie synonimem działalności dobroczynnej lub też filantropii. Nie wchodząc w rozważania semantyczne, można rozumieć ofiarność jako: „gotowość do dawania ofiar na jakiś cel, gotowość poświęcania się za kogoś lub czegoś”. Z definicji tej wynika, że jest to pojęcie szerokie, które obejmuje swoim zakresem różne formy działalności na rzecz innych w postaci pieniężnej, rzeczowej, usługowej, a także osobistego angażowania się ofiarodawcy.

Ofiarodawcą może być osoba fizyczna, podmiot gospodarczy lub podmiot publiczny.

Ofiarność może przybierać postać darowizn, zbiórek publicznych, loterii dobroczynnych, wolontariatu oraz specyficznej formy, jaką jest 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Celem referatu jest ocena zmian ofiarności społecznej z tytułu 1% oraz czynników, które mają na nie wpływ. Analiza oparta jest na danych statystycznych za lata 2004–2009. Pozwoli to na sformułowanie spostrzeżeń dotyczących tej formy działalności społecznej i warunków jej rozwoju.

2. POJĘCIE I ZAKRES OFIARNOŚCI SPOŁECZNEJ

Ofiarność społeczna encyklopedycznie rozumiana jest jako „gotowość do dawania ofiar na jakiś cel, gotowość do poświęcania się dla kogoś lub czegoś”. Określenie to wywodzi się z tradycji chrześcijańskiej składania ofiar (darów) w celu pozyskania przychylności bogów. Współczesna ofiarność społeczna odnosi się do wszelkich przejawów aktywności, które mają na celu pomoc potrzebującym. Jej synonimem jest dobroczynność lub filantropia. Co prawda semantycznie istnieją różnice między tymi pojęciami wynikające z ich odmiennej genezy lub odmien-

---

* Dr hab., prof. nadzw. UŁ., Katedra Finansów Publicznych, Instytut Finansów, Bankowości i Ubezpieczeń, Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny, Uniwersytet Łódzki, ul. POW nr 3/5, 90-255 Łódź.

ności znaczeniowych, jednak każde z tych pojęć straciło obecnie swoje pierwotne znaczenie. Mimo tych różnic i zmian, wspólnym mianownikiem wymienionych pojęć jest to, że dotyczą one bezinteresownej działalności na rzecz osób, które potrzebują wsparcia rzeczowego lub finansowego.

W niniejszych rozważaniach przyjęto termin ofiarność społeczna, bowiem wydaje się on najbardziej adekwatny do świadczeń ludności na cele społeczne w postaci 1% swojego podatku.

Podmiotami, które angażują się w działalność społeczną, mogą być nie tylko osoby fizyczne, ale także podmioty gospodarcze, organizacje społeczne bądź nieformalne grupy osób.

Do najważniejszych form pomocy dotyczących ofiarności społecznej w naszym kraju zalicza się darowizny od osób fizycznych lub firm, zbiórki publiczne, loterie dobroczynne oraz świadczenia w postaci 1% podatku dochodowego przekazywanego przez ofiarodawcę na rzecz organizacji pożytku publicznego.

3. 1% PODATKU JAKO SZCZEGÓLNA FORMA WSPARCIA ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH

Jedną z form ofiarności społecznej, jaką wprowadzono w naszym kraju w 2004 r. (*Ustawa z dnia 24 kwietnia...*, 2003), jest możliwość przekazywania 1% podatku dochodowego, naliczonego w danym roku podatkowym, na rzecz wybranej organizacji społecznej.

Ofiarodawcami są podatnicy PIT progresywnego, podatnicy rozliczający się ryczałtem, a od 2007 r. także podatnicy PIT liniowego oraz odpłatnego zbycia papierów wartościowych, którzy wyrazili taki zamiar w zeznaniu podatkowym.

Beneficjentami są organizacje pozarządowe, które uzyskały status działalności pożytku publicznego. Należą do nich:

- organizacje pozarządowe, rozumiane jako instytucje, które nie są jednostkami sektora publicznego i nie działają w celu osiągnięcia zysku,
- osoby prawne oraz osoby nieposiadające osobowości prawnej, w tym fundacje i stowarzyszenia,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne Polskiego Narodowego Kościoła Katolickiego oraz innych kościołów i związków wyznaniowych,
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego (*Ustawa z dnia 24 kwietnia...*, 2003).

Jest to specyficzna forma organizacyjno-prawna, która daje możliwość korzystania przez te instytucje z wielu przywilejów, wśród których jest 1% podatku dochodowego. Może on być przekazywany przez darczyńcę na rzecz konkretnej organizacji posiadającej taki status. Jednym z warunków wprowadzonych w 2010 r. (*Ustawa z dnia 22 stycznia...*, 2010) jest prowadzenie przez te orga-

nizację nieprzerwanej działalności o charakterze społecznym przez co najmniej 2 lata. W celu zmobilizowania organizacji pożytku publicznego do sporządzania sprawozdań ze swojej działalności, wprowadzono zasadę, według której prawo do korzystania z 1-procentowej „darowizny” mają jedynie te organizacje, które w terminie złożą sprawozdanie merytoryczne i finansowe właściwemu ministrowi do spraw zabezpieczenia społecznego.

Ten rodzaj ofiarności budzi kontrowersje, bowiem zachodzi pytanie, czy „jeden procent” jest formą filantropii, jeśli podatnik nie przekazuje na cele społeczne swoich pieniędzy, lecz te, które należą się państwu.

Jednak z punktu widzenia obywatela, a zarazem podatnika, „jeden procent” jest postrzegany podobnie jak filantropia – jest to sposobność niesienia pomocy potrzebującym.

Nie wchodząc zatem w rozważania teoretyczne, można stwierdzić, że mechanizm ten nie jest filantropią w wąskim rozumieniu, lecz połączeniem „filantropii z procedurami redystrybucji środków publicznych i zachętami podatkowymi” (M a k o w s k i, 2008).

Celem wprowadzenia tej formy dobroczynności jest nie tylko zasilenie finansowe organizacji, ale także motywowanie ofiarodawców do zapoznania się z działalnością społeczną organizacji, co ma prowadzić do ich większego zaangażowania społecznego, albo przez dalsze wspieranie finansowe (z wykorzystaniem prywatnych pieniędzy) lub przez aktywność osobistą, czyli wolontariat.

4. MIEJSCE 1% W FORMACH POMOCY POTRZEBUJĄCYM

Jak wspomiano wcześniej, 1% jest jedną z wielu form ofiarności społecznej zauważanej w naszym kraju. Odpowiedź na pytanie, jaką rolę odgrywa 1% wśród innych form ofiarności, nie jest prosta, bowiem informacje na ten temat są bardzo skromne i dotyczą głównie ocen jakościowych.

Tabela 1

Formy dobroczynności preferowane przez ofiarodawców

Formy ofiarności	%
1	2
Pieniądze wrzucane do puszek	41
Przekazanie 1% swojego podatku na organy pożytku publicznego	36
Wysyłanie SMS-a biorąc udział w audyotele	35
Przekazanie rzeczy do jakiejś organizacji lub instytucji	21
Bezpośrednie przekazanie pieniędzy osobie potrzebującej	15

Tabela 1 (cd.)

1	2
Kupowanie przedmiotów, z których dochód przeznaczony jest na cele charytatywne	11
Udział w imprezie charytatywnej	8
Jednorazowy przekaz w banku lub na pocztę	6
Współorganizowanie akcji charytatywnych	4
Udzielanie stałego wsparcia na określony cel charytatywny	3
Trudno powiedzieć	4

Źródło: *Raport ECCO...*, 2010, s. 12.

Z danych w tab. 1 wynika, że 1% podatku jest znaczącą formą wspierania organizacji pożytku publicznego, gdyż aż 36% badanych preferuje tę formę ofiarności.

Od strony beneficjentów kwestia ta wygląda nieco inaczej (por. tab. 2).

Tabela 2

Odsetek organizacji, które korzystały z wymienionych form finansowania w latach 2005 i 2009

Formy finansowania	2005	2009
Składki	59,5	61,0
Środki publiczne w tym:	–	–
– środki samorządowe	43,3	–
– środki rządowe	19,6	–
Darowizny, w tym:	–	37,0
– od osób fizycznych	35,5	–
– od instytucji	34,5	–
Zbiórki publiczne, akcje charytatywne	7,0	10,0
Dochody przekazywane z 1% podatku dochodowego	6,0	11,0
Inne źródła	7,5	9,0

Źródło: *Od trzeciego sektora...*, 2008; *Przewłocka*, 2011.

Jak wynika z danych zawartych w tab. 2, dochody z 1% nie są preferowaną formą gromadzenia środków przez organizacje społeczne. Co prawda w ciągu 4 lat zainteresowanie tym źródłem wzrosło (z 6 do 11% wskazań), jednak dominują tradycyjne formy zasilania. Jeśli porównamy dane z tab. 1 i 2, to możemy wysnuć wniosek, że ta niezbyt liczna grupa organizacji (ok. 11% wskazań) uzyskuje znaczące wsparcie finansowe pochodzące z tego źródła (36% wskazań).

5. 1% PODATKU JAKO ŹRÓDŁO ZASILANIA ORGANIZACJI POŻYTKU PUBLICZNEGO (OPP)

Uzyskanie statusu OPP wymaga z jednej strony pokonania wielu barier biurokratycznych, z drugiej strony zaś daje możliwość uzyskania dodatkowych dochodów oraz przywilejów.

Ten drugi czynnik jest prawdopodobnie dominujący w podejmowaniu starań o uzyskanie tego statusu, bowiem liczba organizacji, które ten status uzyskały, systematycznie rośnie (por. tab. 3).

Tabela 3

Dynamika liczby organizacji, które uzyskały status działalności pożytku publicznego

Rok	Liczba organizacji pożytku publicznego	Dynamika rok poprzedzający = 100%	Dynamika rok 2004 = 100%
2004	2,261	100,0	100,0
2005	4,126	182,5	182,5
2006	5,042	122,2	229,0
2007	5,687	112,8	251,5
2008	6,532	114,9	288,9
2009	7,513	115,0	332,3

Źródło: Rybińska, Strzała, 2008; Krajowy Rejestr Sądowy z 29 grudnia 2009 r.

Przyrost organizacji pożytku publicznego był największy w 2005 r. (prawie 2-krotny). W następnych latach możemy obserwować systematyczny wzrost liczby organizacji pożytku publicznego, co może świadczyć o tym, że dostrzegają one korzyści z uzyskania takiego statusu i to nie tylko finansowe, ale także marketingowe, bowiem każdego roku w czasie składania zeznań podatkowych za rok poprzedni (czyli od lutego do kwietnia roku następnego) organizacje umieszczają informację o swojej działalności w codziennej prasie i popularnych czasopismach.

Wzrost liczby beneficjentów powinien oznaczać także wzrost liczby ofiarodawców oraz wzrost wartości środków przekazywanych przez nich w postaci 1% na rzecz organizacji pożytku publicznego.

Aby rozstrzygnąć tę kwestię, należy spojrzeć na „jeden procent” od strony ofiarodawców. Według prawa są nimi podatnicy PIT progresywnego i ryczałtu, a od 2007 r. także podatnicy PIT liniowego oraz odpłatnego zbycia papierów wartościowych.

Dynamikę liczby ofiarodawców zobrazowano w tab. 4.

Tabela 4

Dynamika liczby podatników wg formy opodatkowania za lata 2003–2009
(rok poprzedni = 100%)

Podatnicy	2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
Ogółem	80 320	680 541	847,3	1 156 510	170,4	1 604 142	138,7	5 134 675	320,1	7 324 953	142,7	8 623 928	117,7	
Pit progresywny	80 194	676 912	884,1	1 148 255	169,6	1 593 541	138,8	4 794 489	300,9	6 896 370	139,5	8 179 265	118,6	
Pit liniowy	–	–	–	–	–	–	–	196 532	–	261 032	132,8	235 943	90,4	
Ryczałt	126	3 629	2 880,1	8 255	227,5	10 601	128,4	64 038	604,1	112 068	175,0	139 336	124,3	
Odplatne zbycie papierów wartościowych	–	–	–	–	–	–	–	79 616	–	53 483	67,2	69 384	129,7	

Źródło: Wieczorek, Rytka, Wildner, 2010.

Najbardziej spektakularny, bo aż 8-krotny wzrost liczby podatników, którzy wsparli „jednym procentem” organizacje pożytku publicznego miał miejsce w 2004 r. Wynika to z niewielkiej liczby ofiarodawców w 2003 r., który był pierwszym i to niepełnym rokiem funkcjonowania systemu. Kolejny dość znaczny przyrost darczyńców nastąpił w 2007 r. (prawie 3-krotny). Był on spowodowany m.in. rozszerzeniem liczby podmiotów o te, które stosują inne formy opodatkowania oraz dość szeroką akcją promocyjną tej formy pomocy potrzebującym. Strukturę podatników rozliczających się w poszczególnych formach opodatkowania przedstawiono w tab. 5.

Tabela 5

Struktura liczby podatników według formy opodatkowania

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
PIT progresywny	99,8	99,5	99,3	99,3	93,4	94,2	94,8
PIT liniowy	–	–	–	–	3,8	3,6	2,7
Ryczałt	0,2	0,5	0,7	0,7	1,2	1,5	1,6
Odpłatne zbycie papierów wartościowych	–	–	–	–	1,6	0,7	0,8

Źródło: jak do tab. 4.

Dominującą grupą ofiarodawców są osoby rozliczające PIT według zasad ogólnych (skala progresywna). Wynika to z faktu, że jest to jedynie forma opodatkowania osobistych dochodów ludności. Wprowadzenie od 2006 r. możliwości odliczenia „jednego procenta” także od osób prowadzących drobną działalność gospodarczą jedynie w niewielki sposób zmniejszyło tę dominację.

Wzrost liczby ofiarodawców jest skorelowany z wielkością kwot, jakie przekazali oni na rzecz organizacji pożytku publicznego. Ich dynamikę zobrazowano w tab. 6.

Z danych zawartych w tab. 4 wynika, że gros środków na rzecz organizacji pożytku publicznego przekazują płatnicy PIT. Jednak ich udział w tej akcji zmienia się. W latach 2003–2006 utrzymuje się na poziomie ok. 99%, co wynikało z przepisów, które eliminowały udział w tej ofiarności podatników stosujących inne formy opodatkowania. W roku 2007, w którym rozszerzono zakres form opodatkowania, udział z PIT zmalał na korzyść pozostałych. Natomiast lata 2008 i 2009 wskazują na ograniczone zainteresowanie tą formą ofiarności wśród niemal wszystkich podatników. Trudno odpowiedzieć na pytanie, czy jest to stała tendencja i jakie są jej przyczyny.

Tabela 6

Dynamika wartości 1% podatku według formy opodatkowania

Podatnicy	2003		2004		2005		2006		2007		2008		2009	
	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%	tys. zł	%
Ogółem	10 365	401,5	41 616	401,5	62 332	149,8	105,438	169,2	296 227	280,9	381 545	128,8	360 909	94,6
Pit progresywny	10 305	398,3	41 040	398,3	61 010	148,7	103 782	170,1	273 457*	263,4	366 472*	134,0	348 508*	95,1
Pit liniowy	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ryczałt	60	960,0	576	960,0	1 322	229,5	1 656	125,3	5 572	336,5	6 038	108,4	6 621	109,7
Odplatne zbycie papierów wartościowych	–	–	–	–	–	–	–	–	17 198	–	9 035	52,5	5 780	64,0

* Brak danych z podziałem na każdą grupę podatników.
Źródło: jak do tab. 4.

Wartość kwot przekazywanych w formie 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego ulega pewnym wahaniom. Początkowe (2004 r.) bardzo wysokie przyrosty środków wynikały z niskiej wartości kwot wyjściowych. Następne lata (2005 i 2006) charakteryzują się systematycznym wzrostem ilości środków przekazywanych na rzecz organizacji. Rok 2007 można zaliczyć do rekordowych, bowiem charakteryzuje się 2-, 3-krotnym wzrostem kwot z tytułu „jednego procenta”. Natomiast lata 2008 i 2009 wskazują na zmniejszenie zainteresowania ofiarnością w postaci „jednego procenta”, szczególnie wśród podatników rozliczających się za pomocą PIT, czyli tych, którzy stanowią trzon darczyńców (ponad 90%).

Strukturę wartości 1% podatku według formy opodatkowania przedstawiono w tab. 7.

Tabela 7

Struktura wartości 1% podatku według form opodatkowania

Podatnicy	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
PIT progresywny	99,4	98,6	97,9	98,4	92,3*	96,0	96,6
PIT liniowy	–	–	–	–			
Ryczałt	0,6	1,4	2,1	1,6	1,9	1,6	1,8
Odpłatne zbycie papierów wartościowych	–	–	–	–	5,8	2,4	1,6

* Brak danych z podziałem na każdą grupę podatników.

Źródło: jak do tab. 4.

Z przedstawionych w tab. 7 danych wynika, że gros środków na rzecz organizacji pożytku publicznego przekazują płatnicy PIT. Jednak ich udział w tej akcji zmienia się. W latach 2003–2006 utrzymuje się na poziomie ok. 99%, co wynikało z przepisów, które eliminowały udział w tej ofiarności podatników stosujących inne formy opodatkowania. Rok 2007, w którym rozszerzono zakres form opodatkowania, udział z PIT zmalał na korzyść pozostałych. Natomiast lata 2008 i 2009 wskazują na ograniczone zainteresowanie tą formą ofiarności wśród niemal wszystkich podatników. Trudno odpowiedzieć na pytanie, czy jest to stała tendencja i jakie są jej przyczyny.

6. BENEFICJENCI OFIARNOŚCI SPOŁECZNEJ W POSTACI „JEDNEGO PROCENTA”

Wśród 7513 organizacji pożytku publicznego działających w 2009 r. wsparcie w postaci „jednego procenta” uzyskało 7128 organizacji, czyli 94,9%. Największe

dofinansowanie, jakie otrzymała jedna z organizacji, wyniosło ponad 68 mln zł, a najmniejsze – 10 gr (Wieczorek, Rytko, Wildner, 2010).

Listę 10 organizacji, które otrzymały największe dofinansowanie z „jednego procenta”, zawarto w tab. 8.

Tabela 8

Dziesięć organizacji pożytku publicznego, które uzyskały najwięcej środków z 1% podatku dochodowego w roku 2009

Nazwa organizacji	Kwota (w zł)
Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą”	68 231 016,11
Fundacja Anny Dymnej „Mimo Wszystko”	8 930 360,71
Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko”	7 247 882,42
Fundacja TVN „Nie Jesteś Sam”	5 714 164,08
Fundacja na Ratunek Dzieciom z Choroba Nowotworowa	4 865 290,95
Dolnośląska Fundacja Rozwoju Ochrony Zdrowia	4 180 733,44
Stowarzyszenie „Sos Wioski Dziecięce w Polsce”	3 953 542,07
Stowarzyszenie Rodziców na rzecz Pomocy Szkołom „Przyjazna Szkoła”	3 867 445,38
Fundacja Dzieciom „Pomagaj”	3 691 997,33
Fundacja „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”	3 544 046,78

Źródło: jak do tab. 4.

Z tego przeglądu wynika, że przekazując „jeden procent” ofiarodawcy kierują się głównie dwoma motywami:

- celem działania organizacji,
- osobą patronującą.

Jeśli chodzi o pierwszy motyw, to darczyńcy głównie skłonni są nieść pomoc dzieciom. Natomiast wśród osób patronujących organizacjom znajdują się aktorki (aktorka Anna Dymna), liderzy organizacji („Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” Staszka Owsiańska) lub stacje telewizyjne (TVN, Polsat).

Z danych tab. 8 wynika, że ilość uzyskanych środków jest spolaryzowana, czego można było się spodziewać. Zaskakująca jest jednak ilość środków zgromadzonych przez pierwszą organizację, której dochód z 1% przekroczył 8-krotnie ilość środków uzyskanych przez drugą w kolejności i bardzo popularną fundację.

Aby uzyskać informacje o przyczynach takiej popularności należałoby przeprowadzić szczegółowe badania zarówno wśród ofiarodawców, jak i samej organizacji.

7. PODSUMOWANIE

Specyficzną formą dobroczynności jest 1% podatku dochodowego, który podatnicy mogą przekazać na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego.

Powstaje pytanie, czy tę formę wsparcia można nazwać działaniem o charakterze dobroczynnym.

Z punktu widzenia ofiarodawcy, czyli podatnika „jeden procent” jest postrzegany jako filantropia, bowiem jest traktowany jako sposób niesienia pomocy potrzebującym. Z punktu widzenia beneficjenta jest to prawnie usankcjonowane źródło zasilania organizacji.

System „jednego procenta” funkcjonuje już 7 lat (2004–2010) w ciągu, których liczba podatników przekazujących 1% swojego podatku na cele społeczne systematycznie wzrasta, co przekłada się także na dochody płynące dla organizacji pożytku publicznego. Ta tendencja powoduje, że w omawianym okresie liczba podmiotów, które uzyskały status organizacji pożytku publicznego także rośnie. Oznacza to, że organizacje te oczekują, że „jeden procent” stanie się istotnym źródłem ich dochodów. Tymczasem dochody poszczególnych organizacji pożytku publicznego uzyskane z tego źródła są bardzo zróżnicowane. Trudno jest ustalić bez szczegółowych badań, jakie są motywy, którymi kierują się ofiarodawcy. Brak takich informacji powoduje, że wytwarza się między organizacjami pożytku publicznego „swoista konkurencja”. Organizacje o dużych dochodach z omawianego źródła mają możliwość prowadzenia szeroko zakrojonej akcji promocyjnej, co przysparza im ofiarodawców. Natomiast dysponujące skromnymi środkami organizacje giną z braku promocji, na którą ich nie stać.

Z przeprowadzonych rozważań wynika, że Polacy uczą się dobroczynności, na co wskazuje systematyczny wzrost liczby ofiarodawców i środków, które od nich płyną na cele społeczne.

Stosunkowo niski poziom dobroczynności wynika prawdopodobnie z niskiej świadomości, że pomoc niesiona innym może do nas powrócić, gdy będziemy w potrzebie. Są to m.in. zaszłości z okresu gospodarki centralnie planowanej, w której propagandowo wykluczono możliwość istnienia biedy i patologii społecznej. Państwo przeszło na ścieżki rozwiązywania wszystkich problemów i z założenia realizowało to zadanie w pełni.

Z tego względu obecnie należy uczyć społeczeństwo dobroczynności i tworzyć warunki jej rozwoju. Do głównych działań w tym obszarze zaliczyć można:

- uświadomienie społeczeństwu, że państwo nie jest w stanie rozwiązać wszystkich problemów społecznych,
- edukowanie społeczeństwa na temat biedy i wykluczenia społecznego, aby ludzie, którzy znajdują się w takiej sytuacji, nie byli traktowani jak obywatele gorszej kategorii,
- tworzenie interdyscyplinarnych zespołów, które miałyby na celu praktyczną pomoc osobom potrzebującym,

- opracowanie programów, w których organizacje społeczne chciałyby zainteresować swoją aktywnością władze lokalne i mieszkańców, czyli swoich potencjalnych ofiarodawców,
- rozeznanie potrzeb poszczególnych grup społecznych w celu dostosowania oferowanej pomocy do tych potrzeb,
- edukowanie liderów społecznych, którzy motywowałiby do aktywności dobroczynnej i organizowałiby akcje dobroczynne,
- rozszerzenie współpracy między ofiarodawcami i beneficjentami w celu podejmowania wspólnych przedsięwzięć,
- tworzenie instytucji doradczych, które niosłyby pomoc w metodach pozyskiwania środków przez organizacje społeczne i o formach przekazywania środków przez ofiarodawców.

BIBLIOGRAFIA

- Makowski G. (2008), „Jeden procent” niejedno ma imię, „III sektor”, nr 13, s. 34–43.
- Od trzeciego sektora do przedsiębiorczości społecznej – wyniki badań ekonomii społecznej w Polsce* (2008), Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.
- Przewłocka J. (2011), *Zaangażowanie społeczne Polaków w roku 2010: wolontariat, filantropia, 1%. Raport z badań*, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa.
- Raport ECCO – Charytatywność Polaków 2010* (2010), TNS OBOP, Warszawa.
- Rybicka A., Strzala A. E. (2008), *Organizacje pożytku publicznego*, Departament Pożytku Publicznego, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa.
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (2003), DzU, nr 96, poz. 873.
- Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw* (2010), DzU, nr 28, poz. 146.
- Wieczorek D., Rytka J., Wildner E. (2010), *1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego za lata 2003–2009*, Biblioteka Pożytku Publicznego, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Departament Pożytku Publicznego, Warszawa.

Krystyna Kietlińska

POLES SOCIAL ACTIVITY-DILEMMA OF 1% INCOME TAX

The paper deals with dilemma connected with one of the forms of charity as 1% of income tax that taxpayers are allowed to give to a public benefit organization of their choice.

The analysis uses 2004–2009 data and allows to show the changes in this subject.